

OB JUBILEJNIH ČLANKIH V REVIJI JEZIK IN SLOVSTVO

V zadnji številki revije Jezik in slovstvo smo brali dva jubilejna sestavka: o Stanku Majcnu izpod peresa Marje Boršnikove in članek o Rudolfu Kolariču ob 70-letnici, ki ga je napisal Jože Toporišič.

Prvi sestavek je napisan s toplo človečnostjo, pisateljica občuduje jubilatovo delo, zavzema se zanj, Majcna občuduje kot človeka in kot pisatelja in v bralcu ostane toplo čustvo do jubilaranta in Marje Boršnikove, ki je članek napisala.

Vse drugače pa čutimo ob pisanju o Rudolfu Kolariču, kjer članek ne pripoveduje samo o tistem, kar je jubilant ustvaril, pač pa natančno poudarja tudi vse, česar ni naredil, kar je naredil le površno ali kar v njegovem življenju ni bilo uspešnega. Tako »ga ljubljanska fakulteta ni sprejela na razpisano delovno mesto«, njegovi sestavki so samo »note«, ki imajo razpravni značaj. V svojih pismih je razodeval, »samosvoje nazore«, za Kolaričeve razprave pa je značilna »dokazovalna in ponazoritvena neobremenjenost«, kar jim daje vtis lahkotne poljudnoznanstvene impresionističnosti. Dvoumna je pripomba, da »bo zanimivo ugotoviti, kakšen je bil Kolaričev delež pri tem«, ko je sodeloval pri sestavljanju različnih šolskih slovnice. Pisec članka trdi še, da je v zadnjo izdajo Slovenske slovnice »sam prevzel in nekoliko modificiral uvod iz SP 1962«. Najbolj zanimiva je sodba o Kolaričevih ocenah in poročilih. Pisec članka pravi, da so »ocene v glavnem pritrjevalne, tu pa tam razodevajo tudi samostojne avtorjeve nazore,« »njih posebna zasluga pa je tudi ta, da sploh so«. Dvoumno je povedano tudi, da Kolarič »utegne biti vzpodbuden po nasprotnem odzivu«.

Članek je treba prebrati, da začutiš, kako zvenijo v tekstu zgoraj omenjeni citati. Taki članki so žaljivi ne samo za jubilaranta, pač pa celo za bralce, ker ob jubilejih nismo vajeni brati tako mrzlega ocenjevanja dela zaslužnih ljudi.

*Zvonka Žnidaršič
Osnovna šola Vrhovci*

KAKO NAM JE PISATI JUBILEJNE ČLANKE?

Zvonka Žnidaršič meni, da je za zaslužne ljudi in za bralce žaljivo, če ob jubilejih kdo trezno (ona pravi mrzlo) ocenjuje tisto, zaradi česar imamo jubilarante za zasluzne. V takih spisih je treba — nas uči M. Žnidaršič — jubilatovo delo občudovati, se zavzemati zanj, občudovati pa tudi njegovega tvorca kot človeka in avtorja. In zato pač ne smemo podajati (ona pravi poudarjati) tistega, kar je bilo v jubilatovem delu takega, čemur pač ne dajemo pozitivnih prilastkov. Članek bodi »napisan s toplo človečnostjo«, v bralcu pa zapuščaj »toplo čustvo do jubilaranta« in do avtorja jubilejnega članka.

Uvodoma naj povem, da bi bilo uredništvo Jezika in slovstva zelo veselo, ko bi se taki dopisi pošiljali neposredno njemu, ne pa uredništvu Dela: uredniki in naši bralci smo samoupravna združba, kaj bi se potem zatekali po razsodbo k močnemu stricu, ki je razen tega že tako preveč zaposlen z večjimi protesti! Sedanje uredništvo Jezika in slovstva se ima za tako demokratično in močno, da svojega prav nikakor ne želi dokazovati z netiskanjem ugovorov zoper njegovo delo, kot je, žal, po uredniški lastni izkušnji delalo v precejšnji meri prav Delo. Ugovore proti našemu lastnemu delu tiskamo brez rezerv zato, ker menimo, da, kar delamo, delamo z razlogi, prav tako pa ne vidimo nič hudega v dejstvu, da ob resničnih spodrseljajih in napakah le-te z obžalovanjem tudi priznamo in se jih za naprej skušamo varovati.

V danem primeru se kot prizadeti lahko strinjam le z eno zahtevo svoje sodnice: da bodi članek pisan s toplo človečnostjo. To človečnost pa si seveda razlagam tako, da pišem o jubilarantu ne kot o kakem posvečenem, a priori idealnem bitju, temveč ga gledam v njegovi zgodovinski resničnosti brez kakršnih koli olupševalnih ali poveličevalnih želj, hkrati pa tudi brez prizadevanja, da mu manjšam ali odvzemam tisto, kar mu v svetu objektivnih dejstev daje njegovo konkretno delo. Zaradi tega mislim, da je moj zapis — edini v Sloveniji in edina konkretna ocena Kolaričevega dela sploh — v skladu s to zahtevo.